

Vztah jednotlivce a státu

Kateřina Simáčková

Státní občanství

Právní vztah

Právní status

Subjektivní veřejné právo

Státní občanství

Ius sanguinus

Ius soli

Multipolitismus, Bipolitismus

Apatrida

Základní hodnoty, na nichž stojí moderní stát

Demokratický právní stát s úctou k lidským právům

- Vláda většiny korigovaná vládou práva a práva jednotlivce jako hodnota a účel.
- Fareed Zakaria: „podstatou ústa o liberalismu je moc omezit, smyslem demokracie je její koncentrace a použití“.

Zakaria, F. *Budoucnost svobody*. Praha: Akademia, 2004, s. 125.

Pluralita jako podmínka demokracie

Nejdůležitějším zdrojem legitimacy současných liberálně demokratických společností, založených na principu právního státu, se paradoxně stala pluralita legitimizačních strategií a následných fikcí

Namísto konsensu přichází konver

kte

rá nemá stanovit vítěze a poražené v rámci politické diskuse, nýbrž naopak posilovat a vést k rozpoznávání mnohosti hlasů ...

Přibáň, J.: Disidenti práva, SLON, Praha 2001 str. 15

Lidská práva

každý člověk jako hodnota

každý má svůj právní status

tento status garantován politickou autoritou

když se setkalo křesťanství s osvícenstvím (a taky pomohl Kant a holocaust)

Lidská práva

rovnost, volnost, bratrství

myšlenka stvoření + schopnost člověka, vybrat to, čím chce být

humanismus

zákaz instrumentalizace osoby

Účelem je jednatlivec, nikoli kolektiv

Lidská práva

Nositel

Adresát

Úcta k lidským právům

Svoboda - rovnost – solidarita

Všichni lidé se rodí svobodní a sobě rovní co do důstojnosti a práv. Jsou nadáni rozumem a svědomím a mají spolu jednat v duchu bratrství.

Status negativus, status positivus, status aktivus.

Důstojnost

Důstojnost jako matka všech práv

Důstojnost a sociální podmínky

Téma solidarity

Lidé se rodí svobodní a rovní v důstojnosti a právech

Je důležitější svoboda nebo důstojnost ? A život nebo důstojnost ?

Je antidiskriminace hon na čarodějnice ?

Důstojnost

Základem objektivního hodnotového řádu, výrazem ústavní identity

Člověk jako cíl o sobě, nikdy jen jako prostředek

Günter Dürig - teorie objektu, vážící se k lidské důstojnosti – rozpor s důstojností nastává tehdy, kdy je konkrétní osoba postavena do role objektu.

Svoboda

„jediný cíl, který opravňuje lidstvo - individuálně nebo kolektivně - zasáhnout do svobody jednání lidí, je sebeobrana. Jediným účelem, pro který se může moc spravedlivě postavit proti kterémukoliv členu společnosti i proti jeho vlastní vůli, je zabránit ubližování jiným.“

(Johna Stuart Mill: O svobodě)

Svoboda je tu i pro ty druhé !

Rovnost

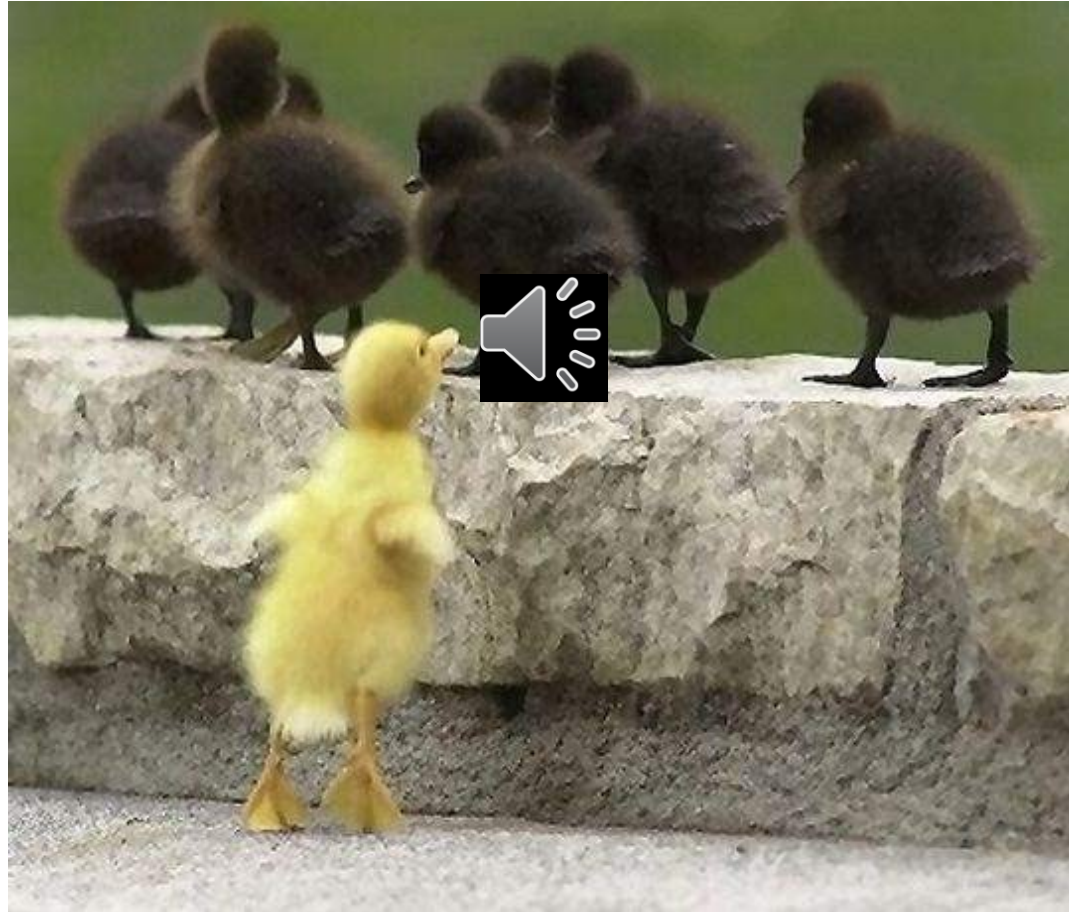
Princip materiální rovnosti

Rovnost šancí, nikoli rovnost výsledků

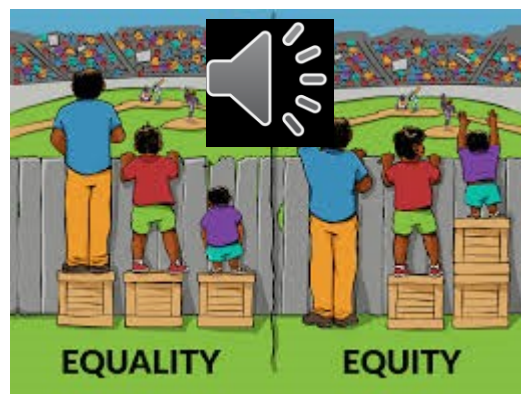

Antidiskriminace, zákaz privilegií

Rovnost

Rovnost

Možná omezení základních práv

Vzhledem k možnému napětí mezi zájmem společnosti a zájmem jedince, ale i s ohledem na kolizi mezi zájmy různých jedinců musíme připustit i určité meze základních práv a svobod.

Moje práva končí tam, kde začíná va druhého.

Práva individua lze omezit i z důvodů důležitého veřejného zájmu (např. jestliže je to v demokratické společnosti nezbytné pro bezpečnost státu, ochranu veřejné bezpečnosti a pořádku, předcházení trestným činům nebo pro ochranu práv a svobod druhých).

Možná omezení základních práv

Musíme-li však určité omezování práv a svobod připustit, je třeba se dobře bránit proti tomu, aby toto omezování nebylo zneužíváno. Proto čl. 4 odst. 4 naší Listiny základních práv a svobod stanoví: Při používání ustanovení o mezích základních práv a svobod musí být šetřeno jejich postaty a smyslu, taková omezení nesmějí být zneužívána k jiným účelům, než pro která byla stanovena. Dále platí pravidlo, že omezení práv a svobod je možné jen, pokud to Listina základních práv a svobod dovoluje a pokud takové omezení směřuje vůči všem stejně a je stanoveno zákonem.